യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 5✓
(ഉപശമപ്രകരണമ്)/സർഗം 68✓

ശ്രീരാമ ഉവാച .

കീദൃശോ ഭഗവൻഥ്.സങ്/ഗഃഖ് കഥം ബ+ന്ധായ വാ നൃണാമ് .
ക+ശ്ച മോ+ക്ഷായ കഥിതഃഖ് കഥംവ് വൈഷ ചികിത്-സ്യതേ .. 1

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ദേഹ-ദേഹി-വിഭാ-ഗൈക/പരി+ത്യാഗേന ഭാവനാത് .
ദേഹ-മാത്രേ തു വി+ശ്വാസഃസ് സങ്ഗോ ബ+ന്ധാർഹ ഉ+ച്യതേ .. 2

അനന്ത+സ്യാത്മ-ത+ത്ത്വസ്യ സപ+ര്യന്ത+ത്വ-നിശ്ചയേ .
യ+ത്സുഖാർ/ഥി+ത്വ-മന്തഃസ് സ-സങ്ഗോ ബ+ന്ധാർഹ ഉച്യതേ .. 3

സർവ-മാ+ത്മേദ-മഖിലംങ് കിംവ് വാഞ്ഛാമി+ ത്യജാമി കിമ് .
ഇത്യ-സങ്ഗ+സ്ഥിതിംവ് വിദ്ധി/ ജീവ+ന്മുക്ത-തനു+സ്ഥിതിമ് .. 4

നാഹ-മസ്മി ന ചാ+ന്യോ‍ഽസ്തി മാ ഭവന്തു ഭവന്തു വാ .
സുഖാ+ന്യ-സക്ത ഇ+ത്യന്തഃഖ് കഥ്യതേ മുക്തി-ഭാങ്-നരഃ .. 5

നാഭി-നന്ദതി നൈഷ്/കർമ്യംൻ ന കർമ+സ്വനു/ഷ+ജ്ജതേ .
സുസമോ യഃഫ് ഫല+ത്യാഗീ സോ‍ഽസം/സക്ത ഇതി സ്മൃതഃ .. 6

ആത്മ-ത+ത്ത്വൈക-നിഷ്ഠസ്യ ഹർഷാ-മർഷ-വശം മനഃ .
യസ്യ നായാ+ത്യസക്തോ‍ഽസൗ/ ജീവന്മുക്തഃസ് സ കഥ്യതേ .. 7

സർവ-കർമ-ഫലാ-ദീനാം മനസൈവ ന കർമണാ .
നിപുണംയ് യഃഫ് പരി+ത്യാഗീ സോ‍ഽസം/സക്ത ഇതി സ്മൃതഃ .. 8

അസം-സങ്ഗേന സകലാ+ശ്ചേഷ്ടാ നാനാ വിജൃമ്ഭിതാഃ .
ചികി+ത്സിതാ ഭവ+ന്തീഹ+ ശ്രേയഃസ് സംപാദ-യന്തി ച .. 9

സംസക്തി-വശതഃസ് സർവേ വിതതാ ദുഃഖ-രാശയഃ .
പ്രയാന്തി ശത-ശാഖ+ത്വം ശ്വ+ഭ്ര/കണ്ടക-വൃക്ഷ-വത് .. 10

രജ്ജു-കൃഷ്ട-ഘന+ഘ്രാണോ/ യദ്/ഗത്യാ പഥി ഗർദഭഃ .
ഭാരം വഹതി ഭീതാത്മാ തത്-സംസക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 11

ശീത-വാതാ-തപ+ക്ലേശ/മേകദേശ-നിഷണ്ണയാ .
തരുർ/വഹതി യ+ത്തന്വാ തത്-സംസക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 12

ധരാ-വിവര-നിർമ+ഗോ യത്-കീടഃഫ് പീഡി-താങ്/ഗകഃ .
ക്ഷിണോതി വികലഃഖ് കാലൻ ത+ത്സംസക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് ..13

ക്ഷുത്-ക്ഷാമ-കുക്ഷിഃഹി+ ക്ഷപയ/+ത്യായുർ/വ്യാഘാത-ഭീരുധീഃ .
പക്ഷീ വൃക്ഷ-ശിഖാ-ശായീ ത+ത്സംസക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 14

ദൂർ/വാങ്കുര-തൃണാ-ഹാരഃഖ് കിരാത-ശര-പീഡയാ .
ജഹാതി യ+ന്മൃഗോ ദേഹൻ തത്-സംസക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 15

കൃമികീടത്വ-മായാന്തി ജായമാനാഃഫ് പുനഃപുനഃ .
യദിമാ ജനതാ ജീർണാസ്/തത്-സം/സക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 16

ഉത്-പത്ത്യോത്-പത്ത്യ ലീയന്തേ/ തരങ്ഗിണി തരങ്ഗ-വത് .
ഭൂതാനി യദ-നന്താനി തത്-സം-സക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 17

വീരു+ത്തൃണ-ദശാംയ് യാതാ+ മ്രിയന്തേ യത്പുനഃപുനഃ .
നരാ വിഗത-സംചാരാസ്/തത്-സം-സക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 18

രസാതല-രസായോഗാ+ത്തൃണ-ഗുല്മ-ലതാ-ദയഃ .
ജനയന്തി യദാ-കാരൻ തത്-സം-സക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 19

സ്വാനർ/ഥാന്തര-സംകാശ-പദാർഥ-ശത-സംകുലാ .
യത്-സംസാര-നദീ മത്താ തത്-സം-സക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 20

സം-സക്തിർ/ദ്വിവിധാ+ പ്രോക്താ വന്ദ്യാ വന്ധ്യാ ച രാഘവ .
വന്ധ്യാ സർവത്ര മൂഢാനാംവ് വ+ന്ദ്യാ തത്ത്വ-വിദാംൻ നിജാ .. 21

ആത്മ-തത്ത്വാവ-ബോധേന ഹീനാ ദേഹാദി-വസ്തുജാ .
ഭൂയഃസ് സംസാര-സ+ക്തിര്യാ ദൃഢാ വ+ന്ധ്യേതി ക+ഥ്യതേ .. 22

ആത്മ-ത+ത്ത്വാവ-ബോധേന സത്യ-ഭൂത-വിവേ-കജാ .
വ+ന്ദ്യാ ഹി ക+ഥ്യതേ സക്തിർ/ഭൂയഃസ് സംസാര-വർജിതാ .. 23

ശങ്ഖ-ചക്ര-ഗദാ-ഹസ്തോ ദേവോ വിവി-ധയേ-ഹയാ .
വ+ന്ദ്യ-സംസക്തി-വശതഃഫ് പരിപാതി ജഗ+ത്ത്രയമ് .. 24

അനാരത-നിരാ-ലമ്ബംവ് വ്യോമ വർത്മനി പാ+ന്ഥ-താമ് .
വ+ന്ദ്യ-സം/സക്തി-വശതഃഖ് കരോതി രവി-ര+ന്വഹമ് .. 25

മഹാ-കല്പ-സമാധാന-ചിര-കല്പിത-കല്പനമ് .
വ+ന്ദ്യ-സംസക്തി-വശതോ+ ബ്രാഹ്മം/ സ്ഫുരതി വൈ വപുഃ .. 26

ലീലയാ ലലനാ-ലാന/ലീനം ഭൂതി-വിഭൂഷിതമ് .
വ+ന്ദ്യസം-സ+ക്തി-വശതഃശ് ശരീരം/ ശാങ്കരം/ സ്ഥിതമ് .. 27

വിജ്ഞാന-ഗതയഃസ് സിദ്ധാ ലോക-പാലാസ്/തഥേ-തരേ .
വ+ന്ദ്യസം-സക്തി-വശതസ്-തിഷ്ഠന്തി ജഗതോ്ഽ+ങ്ഗണേ .. 28

ധത്തേ ശാരീര-യ+ന്ത്രൗഘ/മന്യാ ഭുവന-സംതതിഃ .
വന്ദ്യസം-സക്തി-വശതോ ജരാ-മൃതി/വിവർജിതമ് .. 29

മനഃഫ് പതതി ഭോഗേഷു/ ഗൃ+ധ്രോ മാംസല-വേ+ഷ്വിവ .
വന്ദ്യസം-സക്തി-വശതോ+ വ്യർഥയാ രമ്യ-ശങ്കയാ .. 30

സം-സക്തി-വശതോ വാതി/ വായുർ-ഭുവന-കോടരേ .
പഞ്ച-ഭൂതാനി തിഷ്ഠന്തി വഹതീയംഞ്ച്. ജഗത്-സ്ഥിതിഃ .. 31

ദിവി ദേവാ ഭുവി നരാഃഫ് പാതാലേ ഭോഗിനോ്ഽസുരാഃ .
ബ്രഹ്മാണ്ഡോ-ദുമ്ബര-ഫലേ+ സ്ഫുര+ന്മശക-വഥ്-സ്ഥിതാഃ .. 32

ജായന്തേ ച+ മ്രിയ+ന്തേ ച/ നിപത+ന്ത്യുത്/പതന്തി ച .
ഭൂതാനി യദ-നന്താനി തരങ്/ഗിണി തരങ്ഗ-വത് .. 33

ഉത്/പ+ത്ത്യോത്/പ+ത്ത്യ ലീയന്തേ/ തത്-സംസക്തി-വിജൃമ്ഭിതമ് .
ഭൂതാനി വിരസം ഭൂയോ നിർദ്ധ-രാമ്ബു-കണാ ഇവ .. 34

പരസ്പര-നിഗീർ-ണാങ്ഗാ ജനതാ ജാ+ഡ്യ-ജർജരാ .
സംഭ്രാന്താ+ പ്രഭ്ര-മത്യങ്ഗ ശീർണ-പർണ-മിവാമ്-വരേ .. 35

ന+ക്ഷത്ര-ചക്രംങ് ഗഗനേ+ ദ്രുമേ മശക-സംതതിഃ .
സ്ഫുരത്യാ-വർത-വൃ+ത്തൈ്യവ പാതാലേ്ഽങ്ഗ ജലൗഘ/വത് .. 36

പാതോത്-പാത-ദശാ-ജീർണംങ് കാല-ബാലക-കന്ദുകമ് .
അ+ദ്യാപി ന ജഹാതീ+ന്ദുർ/ജലമാ-മലിനംവ് വപുഃ .. 37

നാനാ-പാര-യുഗാ-വർത/ദുഃഖാ-ലോകന-കർകശമ് .
ന ലുനാതി മനഃഖ്-ഖണ്ഡംൻ ദുഃഖി-ഗീർവാണ-മണ്ഡലമ് .. 38

വാസനാ-മാത്ര-വശതഃഫ് പരേ+ വ്യോമനി കേനചിത് .
ഇദമാര-ചിതംഞ്ച് ചിത്രംവ് വിചിത്രം പശ്യ രാഘവ .. 39

മനഃസ്-സങ്ഗൈക-രങ്ഗേണ ശൂന്യേ+ വ്യോമ്നി ജഗ+ന്മയമ് .
യദിദം/ രചിതംഞ്ച് ചിത്രംൻ തത്-സത്യംൻ ന കദാചന .. 40

സംസക്ത-മനസാ-മസ്മിൻഥ്.സംസാരേ+ വ്യവ-ഹാരിണാമ് .
അത്തി തൃഷ്ണാ ശരീരാണി തൃണാ+ന്യഗ്നി-ശിഖാ യഥാ .. 41

പരി-സക്ത-മതേർ/ദേഹാൻഥ്.സികതാഃഫ് പ+ത്യു-രമ്ഭ/സാമ് .
കഃശ് ശക്തഃഫ് പരി-സംഖ്യാതുംൻ ത്രസ-രേണു-ഗണംയ് യഥാ .. 42

മു+ക്താല-തായാ ഗങ്/ഗായാ/ മേരോ-രാപാദ-മ+സ്തകമ് .
തരങ്ഗ/മുക്താ ഗ+ണ്യന്തേ/ ന ദേഹാഃസ് സക്ത-ചേതസാമ് .. 43

സംസക്ത-മനസാ-മേതാ ര+മ്യാന്തഃഫ്/പുര-പങ്ക്തയഃ .
രചിതാ രൗരവാ വീചി-കാല-സൂത്രാദി-നാമികാഃ .. 44

സ+ക്ത-ചിത്തംഞ്ജ് ജനം ദുഃഖ/ശുഷ്ക-മിന്ധന-സംചയമ് .
ജ്വലതാംൻ നര-കാ+ഗ്നീനാംവ് വിദ്ധി തേന+ ജ്വലന്തി തേ .. 45

ദുഃഖ-ജാല-മിദംൻ നാമ യത്/കിംചിജ്-ജഗതീ-ഗതമ് .
സംസക്ത-മനസാ-മർഥേ തത്-സർവം പരി-കല്പിതമ് .. 46

സംസക്ത-ചിത്ത-മായാന്തി സർവാ ദുഃഖ-പരമ്പരാഃ .
ജല-കല്ലോല-വലിതാ/ മഹാ-നദ്യ ഇവാമ്/ബുധിമ് .. 47

മനഃസ്-സംസർഗ-രൂപി+ണ്യാ ഭാരൂ-ഭൂത-ശരീരയാ .
ക്ഷയോ-ദയ-ദശാർ/ഥിന്യാ/ സർവംൻ തതമ-വിദ്യയാ .. 48

അസം-സങ്ഗേന ഭോഗാനാം/ സർവാ രാമ വിഭൂതയഃ .
പരം വിസ്താര-മായാന്തി+ പ്രാവൃ-ഷീവ മഹാ-പഗാഃ .. 49

അന്തഃസ് സം-സങ്ഗ-മങ്ഗാനാ/മങ്ഗാരംവ് വിദ്ധി രാഘവ .
അനന്തഃസ്-സങ്ഗ-മങ്ഗാനാംവ് വിദ്ധി രാമ രസായനമ് .. 50

സം-സങ്ഗേ-നാന്തര+സ്ഥേന ദ+ഹ്യതേ+ പ്രകൃതിഃസ് സ്വയമ് .
സ്വക-ലോത്ഥേ നൈര-കാങ്ക്ഷീ/ പാവകേന യഥൗ/ഷധിഃ .. 51

സർവത്രാ/സക്ത-മാശാന്ത/മനന്ത-മിവ സംസ്ഥിതമ് .
അസത്-കല്പം സദാ-ഭാസം സുഖാ-യൈവ മനോ ഭവേത് .. 52

വിദ്യാ-ദൃശി+ പ്രോദയ-മാഗതേന+
ക്ഷയംൻ-ത്വ-വിദ്യാ-വിഷയേ ഗതേന .
സർവത്ര സംസക്തി-വിവർജിതേന+
സ്വചേ-തസാ തിഷ്ഠതി യഃസ്-സ-മുക്തഃ .. 53

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-
പായേഷൂപ-ശമ+പ്രകരണേ സങ്ഗ-വിചാര-യോഗോപ-ദേശോ നാമാഷ്ട-ഷഷ്ടി-
തമഃസ് സർഗഃ .. 68 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
6.11.2023